

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Horologium Spirituale Scholasticorum Societatis Jesu

Dirckinck, Johann

[Osnabrugi, 1696

Meditandi.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55025)

MEDIO V.

MEDITATIO.

Cum meditatio vel maximè Religiosæ Societatis necessaria sit, tanquam panis quotidianus cor hominis confirmans, & ne Spiritus, studiis, aliisque negotiis intepescat: diligentissimè semper te ad eam præpara, eamq; exactissimè institue; ut cum Propheta dicere valeas: *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.* Psal. 38. Ignis, inquam, veræ pietatis, devotionis, fervoris, zeli & charitatis.

§. I.

Ante meditationem observanda.

I. **V**Esperi, sub quadrante, ut vocamus, canonico, prælege diligenter meditationis puncta, ex aliquo meditationum Libro: excellunt meditationes Patris de Ponte; quas inter summas Imperii curas ita triverat Ferdinandus II. Imperator; ut auditus sit dicere, se illas memoriâ tenere. Et Lugduno ex Gallia Provincialis Franciscanorum, Ludovici visendi causâ Vallifoletum venit, narrans miracula mutationum in hominibus factarum, per me.

meditationes, aliosq; Libros illius. In vita,
L. 1. c. 9. Si verò hæ meditationes proli-
xiores videantur, punctum unum, aut pun-
cti partem accipe. Compendium ejus pa-
rem succum non habet.

II. Ante somnum, modico temporis
spatio, quo recitaretur semel angelica salu-
tatio, cogita de hora quâ surgendum, &
exercitio faciendo. S.P.N. in Lib. Exercit.
Addit. 1.

III. Expergesatus statim exclusis om-
nibus aliis cogitationibus, animum ad il-
lud applica, de quo paulò pòt meditan-
dum. Addit. 2.

IV. Medio circiter quadrante, ante me-
ditationem, eadem puncta, ut vivaciùs oc-
currant, relege.

V. A loco meditationis uno vel gemi-
no passu distans, per tantillum tempus, quo
percurri oratio Dominica posset, animo
fursum elevato considera, Dominum Je-
sum, præsentem & spectantem quid agas,
eiq; cum humili gestu reverentiam exhi-
be. Ibid. Addit. 3. Elevandi igitur mentis
oculi ad Divinam Majestatem, eliciendo
actum fidei, v. g. cum Elisæo 4. Reg. 3.

Vivit Dominus exercituum, in cuius conspectu sto. Vel cum Abraham Gen. 18. Loquar ad Dominum meum, cum sim pulvis & cinis. Vel ad SS. Trinitatem. Ad Patrem, qui fons est bonarum cogitationum memoriam replentium. Ad filium, qui est primum principium veritatum, intellectuum illustrantium. Ad Spiritum S. qui est prima origo affectuum, voluntatem accendentium. Atque hoc actu fidei elicito (ut suadet P. de Ponte in Duce Spir. Tr. 1. c. 1.) breves affectus ad SS. Trinitatem adjungi queunt.

O Pater sancte reple memoriam meam sanctis cogitationibus, roburque & constantiam in iis præbe!
O Fili Dei Unigenite, illustra intellectum meum lumine tuarum celestium veritatum, & altissimum mihi earum sensum tribue!
O Spiritus Sanctissime, accende cor meum ferventibus tuis affectibus, eosque semper ita fove, ut nunquam in iis tepescam.

In ipsa meditatione præstanda.

I. **D**ato campanæ signo, juxta regulam, in puncto incipe; ne ab imperfectione meditationem malè auspice-
ris; atque ita alicui illustrationi, aut gratiæ
obstaculum ponas. Imitare B. Aloysium,
& P. Stredonium, qui audito signo, rapti ad
orationem non ferri videbatur. c. 5. vitæ.

II. Situm corporis S.P.N. liberum qui-
dem reliquit. Addit. 4. Ut nunc prostra-
tus humi, nunc flexis genibus, aut stans, aut
eo modo, quo speras te faciliùs consecu-
turum, quod optas, meditationem insti-
tuas; annotatione tamen 3. monet in affe-
ctibus voluntatis, cùm voce aut mente
cum Deo vel sanctis colloquimur; majo-
rem à nobis exigere reverentiam; quàm
dum per usum intellectus circa intelligen-
tiam moramur: Tu itaque eligere poteris
situm ad pietatem & humilitatem aptio-
rem. P. Ludovicus de Ponte, P. Bernardi-
nus Realinus, P. Mauritius de Büren, aliq;
ferventiores, quàm plurimi, flectebant in
medio cubiculi, absq; scabello aut fulcro.

Ali-

Aliquid enim mortificationis myrrhe, thuri orationis semper addendum, ut hæc sit Deo gratior & efficacior. Deambulatio ordinariè minùs convenit; quia mentem defigere vix sinit, ac faciliè animum distrahit.

III. Præmittitur oratio præparatoria, quâ (ut ait S.P.N. I. Hebd. Exercit. I.) petimus à Domino gratiam, ut vires atq; operationes nostræ omnes sincerè ad ejus gloriam & cultum tendant. Servire poterit oratio: Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni. Vel cum S. Xaverio recitari ferventer, Hymnus: Veni Creator Spiritus.

IV. Præludium primum est ratio quædam componendi loci, per visionem quandam imaginariam, quâ v. g. phantasia sibi repræsentat templum, aut montem. Lib. Exercit. l. c.

V. Præludium secundum erit, ut à Domino postulem id, quod exopto, juxta propositæ meditationis argumentum. Nimirum si de Christi resurrectione fuerit meditandum, petenda erit lætitia, quâ gaudenti Christo congaudeam. Si de passione

sione; lacrymas, poenas, angores petam ad compatiendum Christo patienti. L. c.

VI. Quando autem de historia aliqua, v.g. vitæ Christi meditatio instituitur, præludium tertium addendum est, & duobus antedictis præmittendum; quo puncta præcipua historix considerandæ, breviter recensentur. L. c.

Omnia hæc, licet cuipiam fortasse minuta videantur, studiosè tamen exactèque, observanda sunt: cum enim S.P. Ignatius, Deo ipso revelante, ac B.V. Maria docente, Libellum Exercitiorum scripserit, ut refert P. Lancicius opusc. 18. c. 5. & ab iis modum meditandi hauserit, quem nobis Filiis suis tradidit; non est nobis ab ejus præscripto, vel in minimo deflectendum.

VIII. Memoria, post hæc operari incipit; cujus operatio, non est solùm simplex quædam reminiscentia, aut intuitus veritatis ad meditandum propositæ, seu sola prima mentis apprehensio; verùm etiam est judicium, imò & fidei supernaturalis assensus. Ac proinde ad completum hujus potentix, in hac meditandi methodo, exerci-

exercitium, requiritur. 1. ut res meditanda attentè & vivacissimè oculis mentis per quandam simplicem reminiscentiam proponatur; ita ut nihil lateat eorum, quæ ad rei propositæ veritatem percipiendam requiruntur. 2. Accedit deinde actus fidei, seu iudicium fidei divinæ; quo rem memoriæ propositam, firmissimo assensu credimus, propter infallibilem Dei revelantis auctoritatem. 3. Requiritur (ut docet P. Gaudier.) lumen practicum; quia hoc iudicium fidei, non tam debet mentem illustrare ad sterilem cognitionem speculativam; quàm voluntatem fecundo quodam calore, quem virtute in se continet, ad omne opus virtutis inflammare; ad quod lumen practicum deservit. Hoc autem memoriæ exercitium est veluti basis & fundamentum totius meditationis, ex quo conclusiones practicæ eruendæ. Conandum proinde, ut hic actus firmus & intensus sit.

VIII. Intellectus deinde operari pergit, cujus officium in eo consistit, ut per ratiocinationem, & discursum deducat ex præcedenti fidei actu & lumine practico, tanquam

quam ex principio, conclusiones practicas, ad morum & virtutum perfectionem accommodatas; quæ in priori actu, tanquam in semine fructus, includuntur. Hunc discursum juvat quidem sapientia, intellectus, & alia dona naturalia, quibus motiva varia, causæ, effectus, aliæq; circumstantiæ: Quis, quid, ubi &c. expenduntur. Præcipue tamen juvat sapientia & prudentia supernaturalis; cujus munus est, ex fidei principiis conclusiones practicas elicere, & quotidianis vitæ actionibus, materiam, finem, modum, & absolutam rectitudinem præscribere: & quæ verè bona, quæ mala; quæ optanda, quæ timenda; quæ amanda, quæ fugienda sunt, ostendere. Idem docere & illustrare; quæ sui sint partes officii, quomodo se erga Deum, erga se, erga proximum gerere debeat. Unde nihil facilius est intellectui, hac sapientiæ luce perfuso, & lumine practico præsentem; quàm practicas per discursum conclusiones elicere, elicitaq; voluntati proponere; præsertim si accedat pius aliquis voluntatis affectus erga Deum, ejusq; cultum.

IX. Voluntas tandem ex fidei principiis,

piis, per evidentissimum discursum, & certissimam conclusionem, excitata; prorumpit, pro naturali, quam habet, cum intellectu, connexionem, in varios affectus prosecutionis, vel fugæ; amoris vel odii, laudis vel execrationis, aliòsve similes, ac proposita format in posterum servanda. Denique adjungit varia colloquia ore vel mente solùm, ad Deum, ad cœlites, ad se, vel ad alias Creaturas, orando, deprecando, postulando, increpando, adhortando &c.

§. III.

Alia quædam pro ipsa meditatione notanda.

I. **N**Ota non sufficere per discursum, voluntatis affectum inclinare ad virtutem aliquam in communi, v. g. patientiam, humilitatem, charitatem; sed ad particulares, & illius potissimum diei actiones descendendum esse; quomodo in hac vel illa occasione, cùm hoc vel illud ages, te gerere, aut superare debeas; quam in eo negotio humilitatem, patientiam, charitatem exercere oporteat.

Nota II. Religioso Societatis Jesu, pro
fine

fine vocationis suæ, etiam proximi salutem habente, non esse sistendum in sola Dei contemplationis abundantiam in actiones proximo utiles emanare oportere.

Nota III. Cùm gratia orationis & meditationis singulare Dei donum sit; illud crebrò ferventérq; à Deo petendum esse: ut scilicet spiritum gratiæ & precum, donum intellectûs & sapientiæ, in excellentiore gradu à Spiritu S. obtineas.

Nota IV. Memoriam divinæ præsentie plurimùm conferre ad bonam meditationem: si nimirum, fide vivâ credas; Deum, qui ubique præsens est, in te quoq;, & in anima tua intimè præsentem esse, eamque sicut aqua spongiam, & sicut anima corpus, penetrare. Præsertim si hæc Dei præsentia, orationis tempore suaviter continuetur.

Nota V. Nonnulla proposita; quæ in meditatione concipienda, in examine discutienda, num executioni mandata sint. Talia esse possunt hæc: 1. Nunquam deinceps deliberatè peccare. 2. Rarò etiam peccare indeliberatè. 3. Nunquam voluntariè peccare in cultu divino. 4. Nunquam
inci-

incidere in peccata periculosa. 5. Nullam regulam transgredi advertenter. 6. Semper loqui de spiritualibus, aut saltem ore religioso dignis. 7. Fugere conversationem cum laxioribus. 8. Opera quotidiana facere diligenter. 9. Abstinerè à jocis, clamoribus, cachinnis. 10. Conversari cum magis spiritualibus. 11. De nulla re conqueri. 12. Nullius mores censurare, sed omnia bene interpretari. 13. Omnia injuncta sine excusatione exequi. 14. Nullum officium, vel gradū eligere, aut optare; sed prout s. obedientia disponet, acceptare. 15. Non quærere speciosa & altiora. 16. Post communionem saltem mediam horam impendere. 17. Intervalla temporum in piis affectibus impendere. 18. Opera singula Deo offerre. 19. Amare, optare, & pati omnes, quæ eveniunt, adversitates, patienter, libenter, hilariter. 20. Sæpe renovare memoriam rerū æternarum, ut ad illas omnia dirigas, non ad applausus humanos. 21. Ob humanos respectus nihil agere mali, nihil boni omittere. 22. Semper niti ad perfectiora, & Deo gratiora, amorique proprio insipida.

23. Ita saltem procurare profectum in virtutibus ; sicut alia corpori necessaria. 24. Sæpe reflectere, ut opere facias, sicut Sanctus aliquis ea faceret.

Nota VI. Summa comitum orationis mentalis hæc est ; ex quorum defectu ordinariè malum successum orationis ortum esse deprehendes. 1. Locus aptus absque strepitu, in quo sine teste vel interpellatore cum Deo loquaris. 2. Tempus aptum matutinum vel vespertinum. 3. Situs corporis humilis attentioni & reverentię accommodatus. 4. Diffidentia sui ipsius, & in solum Deum fiducia, sine quo intellectus, nec affectus quicquam valet, teste experientiã. 5. Magna & intima reverentia, ita ut coram Domino pavens ac tremens astes ; quam assequeris, infinitam Dei majestatem, & tuam vilitatem perpendendo. Diligentissima attentio ad ea, quę meditaris, causarumque distractionis amotio, in præsentia Dei. 7. Strenuitas & sollicitudo adhibenda toto tempore meditationis, tanquam in negotio maximi momenti. 8. Ordo servandus in meditando ; ut apta statui ; & profectui tuo in considerationem

nem

nem adducas; lac infantibus, & solidos cibos adultis natura providit: Sic & Lex, Spiritus, alias meditationes incipientibus, alias proficientibus & perfectis assignat.

9. Ratio ea meditandi tenenda, quæ tuam magis perfectionem provehit, nunc tecum loquendo, nunc cum Deo aut Sanctis, nunc divinam vocem excipiendo.

10. Intellectus moderatè cohibendus est, & magis movendæ voluntati & affectibus virtutum insistendum; cum consideratio omnis, non sit finis orationis, sed mediū, non rei substantia, sed instrumentum.

11. Meditationibus & affectibus postulationes jungendæ, præsertim cum quis ad postulandum incitari se sentit: inclinant enim illæ misericordiam Dei ad dandum, quod petitur.

12. Tandem spiritum compunctionis & lacrymarum, si Deo placuerit, dignusque fueris, concupisces, copiosamque effusionem, quam si ex Dei benignitate susceperis; hoc irriguo superiori & inferiori donatus, suavius & efficacius virtutum donis, quæ lacrymæ obtinent, locupletaberis, & per orationis itinera usque ad arcem contemplationis, in qua cum perfectione desponseris ascendes.

Agenda post meditationem.

I. S. P. N. in libello Exercitiorum addit :
 §. præscribit, ut per quadrantem ho-
 ræ dispicias, quæ meditatio successerit: si
 malè, causas inquire, cum dolore & emen-
 dationis proposito: si bene, gratias age &
 eundem modum postmodum serva. Si ve-
 rò à meditatione mox ad sacrum pergen-
 dum sit, breviter saltem in itu successum
 examina, vel in examine generali postea,
 id præsta.

II. P. Gaudier, aliq; Ascetæ suadent,
 non tantum ariditates, distractiones, aliósq;
 defectus, & eorum causas inspiciendas esse;
 verum etiam lumina coelitus immissa, de-
 sideria pia, eorumque incitamenta, propo-
 sita, affectus. Deinde sollicitè providen-
 dum, quomodo & quibus occasionibus,
 ejusmodi à Deo communicatas illustratio-
 nes, & cœlestes impulsus, illo die in opus
 redigere valeamus. Quem in finem mul-
 tum conducet, per aspirationes aliquas, in-
 terdiu sæpius animum sollicitare, eaque
 in memoriam revocare: & in utroque

generali examine executionem discutere

III. Suadent quoque A sceleos periti, & Sanctorum exempla; breviter annotando esse, illustriora lumina, ardentiores affectus aliosq; cœlestes favores ac solatia; ut tempore relegi queant, & veluti prunæ continuo mentem calefaciant, ut agebat Balthasar Alvarez. Hanc praxin diligenter servavit S. P. Ignatius, P. Petrus Faber magni Spiritûs vir, & S. Borgia, qui ut refert Historia Societatis p. 3. L. 8. n. 141. plurimos Libellos è charta, ex acceptis epistolis decerptâ, rudi filo ipse consuit, tanquam vitæ suæ ephemerides, in quibus sententias suos & lumina, totum denique cum Deo negotium annotavit. Hos imitati sunt Balthasar Alvarez, P. de Ponte, Joannes Bergmannus, & alii; quorum & tu vestigia, & laboris te non pœnitebit.

MEDIO VI.

*Praxis orandi ad trinum campana pulsata
manè, quando Christus resurrexisset
creditur.*

I. **R** Regina cœli lætare, Alleluja. Ave Maria. II. Quia quem merui